

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 155/2011-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. L., CSc., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., Advokátska kancelária, B., pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, porušenie čl. 7 ods. 2 a čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 20 C 141/2009 zo 17. decembra 2009 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24 Co 92/2010 z 22. septembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. L., CSc., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. decembra 2010 doručená sťažnosť Ing. F. L., CSc. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenie čl. 7 ods. 2 a čl. 59 ods. 2 ústavy a porušenie práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom a rozsudkom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 20 C 141/2009 zo 17. decembra 2009 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 24 Co 92/2010 z 22. septembra 2010.

Sťažovateľ sa návrhom zo 14. augusta 2009 podaným na okresnom súde domáhal náhrady škody (vo výške 1 809 € s príslušenstvom) spôsobenej nezákonným rozsudkom okresného súdu sp. zn. SA 5 C 218/02 zo 4. apríla 2005 podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Podľa názoru sťažovateľa okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. SA 5 C 218/02 mu nesprávne vyrubil súdny poplatok a odvolací súd (rozsudok sp. zn. 10 Co 182/2005 z 21. marca 2006) sa „stotožnil“ s týmto rozhodnutím okresného súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rámci dovolacieho konania dovolanie sťažovateľa odmietol uznesením sp. zn. 2 Cdo 294/2006 z 26. februára 2008. Sťažovateľ na základe uvedeného žiadal v napadnutom konaní, aby okresný súd uložil odporcovi (Slovenskej republike, pozn.) povinnosť zaplatiť mu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1 809 € s príslušenstvom.

Okresný súd po vykonaní dokazovania napadnutým rozsudkom zo 17. decembra 2009 návrh sťažovateľa zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že sťažovateľ nepreukázal zákonné podmienky zakladajúce zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, preto nebolo potrebné ďalej sa zaoberať otázkou vzniku škody, resp. nemajetkovej ujmy, ako aj otázkou príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím. K návrhu sťažovateľa, ktorým sa domáhal určenia, že výrok rozhodnutia okresného súdu sp. zn. SA 5 C 218/2002 zo 4. apríla 2005 v znení rozsudku krajského súdu sp. zn. 10 Co 182/2005 z 21. marca 2006 je neplatný v tej časti, v ktorej tento výrok ukladá sťažovateľovi povinnosť uhradiť poplatok za návrh vo výške 1 809,73 €, okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že *„pre podanie určovacej žaloby, ktorej predmetom má byť určenie neplatnosti rozhodnutia súdu, neexistuje žiaden zákonný podklad a preto je takáto určovacia žaloba neprípustná“*. Poukázal pritom na judikatúru najvyššieho súdu (sp. zn. 2 Cdo 11/2007 z 29. januára 2008). Okresný súd

dospel k záveru, že žalobný návrh sťažovateľa bol podaný v celom rozsahu nedôvodne, a preto ho v celom rozsahu zamietol.

Sťažovateľ podal proti uvedenému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom z 22. septembra 2010 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa stotožnil v celom rozsahu s právnymi závermi okresného súdu s poukazom na § 219 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Sťažovateľ v podanej sťažnosti okrem iného uviedol tieto námietky:

„Návrh sťažovateľa zamietol Okresný súd Galanta rozsudkom podľa dôkazu č. 8 dňa 17.12.2009 bez akéhokoľvek prerokovania veci a tento rozsudok potvrdil i Krajský súd v Trnave rozsudkom podľa dôkazu č. 9. Súdy oboch stupňov tak učinili s odôvodnením, že nemajú právomoc určiť neplatnosť právoplatného výroku rozsudku o poplatkovej povinnosti.

Pokiaľ súdy Slovenskej republiky vychádzali z predpokladu, že nemajú právomoc preskúmať škodu, ktorú súdy sťažovateľovi spôsobili nezákonným rozsudkom, voči ktorému nie je možnosť odvolania, odmietli sťažovateľovi právo na prístup k súdu.

Odmietnutím prejednať žalobu sťažovateľa na náhradu spôsobenej škody v rozpore so zákonom súdy sťažovateľovi odňali Ústavou a medzinárodným dohovorom garantované právo na účinný prostriedok nápravy. Odmietnutím prejednať právo na náhradu škody spôsobenej rozsudkom Okresného súdu v Galante č. k. SA 5C 218/02-144 súdy Slovenskej republiky sťažovateľovi odmietli i právo napraviť nezákonný stav náhradou súdom spôsobenej škody, a preto bolo porušené právo sťažovateľa na účinný prostriedok nápravy.

Súdy oboch stupňov tvrdia, že citované zákonné ustanovenie (§ 6 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., pozn.) je nepoužiteľné na rozhodnutie súdov, pretože ak súd rozhodol o veci, ktorá patrí do jeho právomoci podľa § 7 ods. 1 O.s.p., potom nemôže prekročiť svoju právomoc. Sťažovateľ je však toho názoru, že takýto výklad § 7 ods. 1 O.s.p. odporuje zákonu.

... súdy oboch stupňov svojím postupom sťažovateľovi odňali možnosť konať pred súdom, keď mu odmietli prístup k súdu.

Prejednaniu a určeníu nezákonnosti právoplatných rozhodnutí súdov bez zrušenia výrokov týchto rozsudkov, t.j. pri rešpektovaní a zachovaní ich platnosti, nebráni žiadne zákonné ustanovenie. Naopak, čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky vo svojom ods. 3 ukladá súdom povinnosť preskúmať, či právoplatným a nezákonným rozhodnutím súdu nebola dotknutému subjektu spôsobená škoda. Citovaný článok nijako nepredpokladá zrušenie nezákonného rozhodnutia ako podmienku náhrady škody.“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a vo veci rozhodol týmto nálezom:

„Základné práva sťažovateľa, a to právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR na prístup k nezávislému a nestrannému súdu, práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR domáhať sa na súde preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktorým bol na svojich právach ukrátený, práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, práva sťažovateľa podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy SR, práva sťažovateľa podľa čl. 59 ods. 2 Ústavy SR, práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na spravodlivé súdne konanie, práva sťažovateľa podľa čl. 13 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na účinný prostriedok nápravy v konaní vedenom pred Okresným súdom Galanta, sp. zn. 20C/141/2009 a v konaní vedenom pred Krajským súdom v Trnave, sp. zn. 24Co/92/2010, porušené boli.

Ústavný súd zrušuje rozsudok Okresného súdu Galanta, č.k. 20C/141/2009-76 z 17.12.2009 a rozsudok Krajského súdu v Trnave, č.k. 24Co/92/2010-103 z 22.09.2010 a vec im vracia na opätovné prejednanie.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi Ing. F. L., CSc. primerané finančné zadosťučinenie v sume 3000,- € (slovom tritisíc eur), ktoré sú mu Krajský súd v Trnave a Okresný súd Galanta v rovnakom pomere povinné zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi Ing. F. L., CSc. náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 303,31 EUR, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. S. J.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Ústavný súd vo vzťahu k napadnutému postupu a rozsudku okresného súdu poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy.

Účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto

súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Napadnutý rozsudok okresného súdu (sp. zn. 20 C 141/2009 zo 17. decembra 2009) a postup súdu, ktorý mu predchádzal, bol napadnuteľný odvolaním ako riadnym opravným prostriedkom. Túto možnosť (podať odvolanie) sťažovateľ aj využil. Ochranu jeho označeným právam poskytoval v odvolacom konaní krajský súd, a tak ústavný súd už nemôže podrobiť svojmu prieskumu napadnutý rozsudok okresného súdu.

Ústavný súd preto sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom a napadnutým rozsudkom okresného súdu, odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

2. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v jeho právnom názore, že krajský súd svojím postupom a napadnutým rozsudkom porušil jeho základné právo na prístup k súdu (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) tým, že krajský súd odmietol riadne prejednať škodu spôsobenú nezákonným rozsudkom. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že odmietnutím prejednať žalobu mu krajský súd odňal dohovorom garantované právo na účinný prostriedok nápravy (podľa čl. 13 dohovoru). Vzhľadom na predmet konania (náhrada škody spôsobená nezákonným rozhodnutím súdu) podľa názoru sťažovateľa došlo aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 a 3 ústavy. Sťažovateľ tiež tvrdí, že postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu čl. 59 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 7 ods. 2 ústavy Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred

zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 59 ods. 2 ústavy dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď porušenia sa dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

2.1 Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta alebo ktoré je uplatňované súdnou cestou, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre viackrát poukázal na vzťah čl. 6 ods. 1 dohovoru k čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavodarca formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (napr. II. ÚS 71/97, III. ÚS 279/09). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v súdnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, s výnimkou ich arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti majúcej za následok porušenie základného práva (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Podmienky uplatnenia nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu sú uvedené v § 5 a § 6 zákona č. 514/2003 Z. z.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené

pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 6 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, nie je zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody.

Z citovaných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že pokiaľ ide o právoplatné nezákonné rozhodnutie, ktoré nebolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, alebo rozhodnutie ktorým orgán verejnej moci (v danom prípade všeobecný súd, pozn.) neprekročil svoju právomoc, nemožno sa úspešne domáhať práva na náhradu škody. Pokiaľ všeobecné súdy aplikovali takýto výklad aj v napadnutom konaní a tento právny záver vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu, potom ústavný súd môže konštatovať, že krajský súd vykonal ústavne súladný výklad platných právnych predpisov, z čoho tiež vyplýva, že jeho rozhodnutie nemožno hodnotiť ani ako svojvoľné a ani za popierajúce zmysel interpretovaných a použitých právnych noriem.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení so závermi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozsudku okresného súdu konštatuje, že odôvodnenie výroku krajského súdu je zrozumiteľné, logické, plne rešpektujúce zákonnú úpravu a základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení so závermi vyjadrenými v rozsudku okresného súdu (sp. zn. 20 C 141/2009 zo 17. decembra 2009) vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal náhrady škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami všeobecných súdov, ktoré nebolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, pričom išlo o rozhodnutia súdov, ktoré bezpochyby spadali do právomoci všeobecných súdov, preto krajský súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že nie sú splnené základné podmienky zakladajúce zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Takisto odôvodnenie zamietnutia návrhu sťažovateľa v napadnutom rozsudku krajského súdu, ktorým sa domáhal určenia, že výrok

rozhodnutia okresného súdu sp. zn. SA 5C 218/2002 zo 4. apríla 2005 v znení rozsudku krajského súdu sp. zn. 10 Co 182/2005 z 21. marca 2006 je neplatný (v tej časti, v ktorej tento výrok ukladá sťažovateľovi povinnosť uhradiť poplatok za návrh vo výške 1 809,73 €), je podľa názoru ústavného súdu náležité a poskytuje dostatočný právny a skutkový podklad pre svoj výrok, preto ústavný súd nepovažuje napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu (sp. zn. 20 C 141/2009 zo 17. decembra 2009) za arbitrárny alebo priečiaci sa ústavným požiadavkám vyplývajúcim zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa názoru ústavného súdu v posudzovanom prípade nedošlo ani k odmietnutiu základného práva sťažovateľa na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, tak ako to tvrdil v sťažnosti, keďže okresný súd, ako aj krajský súd meritórne prerokoval návrh sťažovateľa a rozhodol o ňom. O porušení základného práva na prístup k súdu by bolo možné hovoriť najmä vtedy, ak by všeobecný súd, na ktorý sa návrhom obrátila osoba, odmietol prerokovať jej vec, respektíve vtedy, ak by tejto osobe bolo fakticky odoprené právo podať žalobu na súd. K tomuto však v napadnutom konaní nedošlo, preto v okolnostiach posudzovanej veci nemožno hovoriť o odoprení práva na prístup na súd.

V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 20 C 141/2009 zo 17. decembra 2009 a namietaným porušením označených práv (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2.2 Základné právo na prístup k súdu v podstate upravuje aj čl. 46 ods. 2 ústavy, a to ako *lex specialis* (k čl. 46 ods. 1 ústavy) pre prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy.

V tomto rozsahu predstavuje ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnejšiemu ustanoveniu čl. 46 ods. 1 ústavy.

Keďže závery ústavného súdu vyjadrené v predchádzajúcej časti odôvodnenia v bode 2.1 tohto rozhodnutia sa v plnej miere vzťahujú aj na namiatané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2.3 Podstata základného práva na náhradu škody podľa čl. 46 ods. 3 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa náhrady škody spôsobenej v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na náhradu škody vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Inými slovami, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 ústavy nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne súladným postupom vyhodnotil a aplikoval na prípad sťažovateľa relevantné právne normy, na základe čoho dospel k záveru, že sťažovateľ nespĺňa zákonné podmienky (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) na uplatnenie si nároku podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, pričom tomuto jeho záveru sa nedá vyčítať arbitrárnosť ani svojvoľnosť, takže v konečnom dôsledku nemohlo dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 3 ústavy, preto ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2.4 Sťažovateľ tiež namietal, že postupom a rozsudkom krajského súdu v napadnutom konaní došlo aj k porušeniu jeho práva podľa čl. 13 dohovoru. Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej „Z citovaného ustanovenia dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájitelné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom.“ (III. ÚS 38/05).

Keďže ústavný súd nedospel k záveru, že namietaným postupom a rozsudkom krajského súdu mohlo dôjsť k porušeniu niektorého z dohovorom chránených práv sťažovateľa, nemohlo dôjsť ani k porušeniu čl. 13 dohovoru, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2.5 Napokon sa sťažovateľ domáhal aj vyslovenia porušenia čl. 7 ods. 2 a čl. 59 ods. 2 ústavy, ktoré však neobsahujú garanciu konkrétneho základného práva a slobody, ale sú akýmsi základnými či všeobecnými ustanoveniami limitujúcimi zásahy štátu vo vzťahu k nositeľom základných práv a slobôd. V nadväznosti na uvedené treba konštatovať, že v prípade sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje vždy o porušení konkrétneho základného práva alebo slobody zakotveného v druhej hlave ústavy, prípadne práva zaručeného medzinárodnými zmluvami o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z uvedeného teda vyplýva, že porušenie iného článku ústavy možno podaním individuálnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietat len v spojení s namietaným porušením už konkrétneho označeného základného práva alebo slobody (obdobne napr. II. ÚS 167/04, III. ÚS 300/06, III. ÚS 224/08). Keďže porušenie označených základných práv sťažovateľa (čl. 46 ods. 1 až 3 ústavy) zistené nebolo, nie je možné vysloviť ani záver o porušení označených ustanovení ústavy.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej uvedenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríl 2011